

**Оплата праці
та забезпечення її мінімального розміру**

Згідно з статтями 7 і 8 Закону України від 07.12.2017 № 2246-VIII «Про Державний бюджет України на 2018 рік» визначено розміри соціальних гарантій з 1 січня 2018 року, а саме:

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ НА ОДНУ ОСОБУ В РОЗРАХУНКУ НА МІСЯЦЬ У 2018 РОЦІ

Соціальні і демографічні групи населення	РОЗМІР ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ		
	з 1 січня	з 1 липня	з 1 грудня
Діти віком до 6 років	1492 грн	1559 грн	1626 грн
Діти віком від 6 до 18 років	1860 грн	1944 грн	2027 грн
Працездатні особи	1762 грн	1841 грн	1921 грн
Особи, які втратили працездатність	1373 грн	1435 грн	1497 грн
Загальний показник	1700 грн	1777 грн	1853 грн

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Соціальна гарантія	Розмір, грн
Мінімальна заробітна плата (місячна)	3723
Погодинна мінімальна заробітна плата	22,41

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оплату праці» мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Мінімальна заробітна плата встановлюється одночасно в місячному та погодинному розмірах.

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про оплату праці» оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету, здійснюється на підставі актів Кабінету Міністрів України в межах бюджетних асигнувань.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 №1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (із змінами), затверджено Єдину тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери (далі - Єдина тарифна сітка) .

Посадові оклади (тарифні ставки) за розрядами Єдиної тарифної сітки визначаються шляхом множення окладу (ставки) працівника 1 тарифного розряду на відповідний тарифний коефіцієнт.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1037 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»:

Посадовий оклад (тарифна ставка) працівника 1 тарифного розряду, встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Керівникам установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери необхідно забезпечити:

- встановлення в штатному розписі нових розмірів посадових окладів (тарифних ставок, ставок заробітної плати), визначених виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, встановленого у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року;

- диференціацію заробітної плати працівників, які отримують заробітну плату на рівні мінімальної у межах фонду оплати праці, шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

Довідково: розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки становить 1762 грн.

Незважаючи на те, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» у 2018 році передбачене підвищення прожиткового мінімуму для працездатних осіб два рази, з 1 липня – 1841 грн. і з 1 грудня – 1921 грн., розміри посадових окладів працівників за Єдиною тарифною сіткою, які їм встановлено з 1 січня 2018 року із розрахунку 1762 грн., впродовж 2018 року зміні не підлягають.

У небюджетній сфері підприємства визначають тарифні ставки та системи оплати праці самостійно у колективних договорах.

При цьому мінімальна тарифна ставка не може бути нижчою за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Визначаючи оклади (ставки) за іншими розрядами (посадами), до бази застосовують міжкваліфікаційні (міжпосадові) співвідношення розмірів тарифних ставок (посадових окладів).

Тарифна та інші системи оплати праці формуються на оцінках складності виконуваних робіт і кваліфікації працівників.

Роботодавець відносить виконувані роботи до певних тарифних розрядів і присвоює кваліфікаційні розряди робітникам згідно з професійними стандартами (кваліфікаційними характеристиками) за погодженням із виборним органом профспілки або її представником.

Якщо працівник виконав місячну норму праці, роботодавець зобов'язаний нарахувати заробітну плату не менше 3723 грн. Якщо ж заробітну плату

нараховано в меншому розмірі (у т. ч. через періодичність виплат), потрібно здійснити доплату до 3723 грн.

Якщо працівник працює на умовах неповного робочого часу чи не виконав місячну (годинну) норму праці, то мінімальну заробітну плату визначають пропорційно.

Мінімальні гарантії в оплаті праці внутрішніх сумісників забезпечують окремо за основним місцем роботи і за сумісництвом, оскільки це різні трудові договори, юридично між собою не пов'язані.

Відпускні, лікарняні, декретні, як і оплату за середнім заробітком в інших випадках, не урахуємо при забезпеченні гарантованого мінімального розміру заробітної плати, оскільки це виплати за невідпрацьований час.

Не враховують до заробітної плати для забезпечення її мінімального розміру:

- доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я;
- доплати за роботу в нічний та надурочний час;
- виплати за роз'їзний характер робіт;
- премії до святкових і ювілейних дат.

При забезпеченні розміру мінімальної зарплати враховують:

- доплати за виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника, за суміщення, розширення зони обслуговування, збільшення навантаження, заміщення;
- надбавки за інтенсивність, напруженість праці;
- місячні, квартальні, піврічні, річні премії, спеціальні премії;
- винагороди за підсумками роботи за рік та за вислугу років;
- матеріальну допомогу (у т. ч. на вирішення соціально-побутових питань), допомогу на оздоровлення тощо.

Доплата до мінімальної заробітної плати:

- належить до фонду додаткової зарплати;
- оподатковується ПДФО й військовим збором у складі заробітної плати, включається до бази нарахування ЄСВ;
- виплачується щомісяця разом із заробітною платою;
- урахується до заробітку при обчисленні середньої заробітної плати для оплати лікарняних і декретних, відпусток і в інших випадках збереження середньої заробітної плати.